УДК: 346:338.1

DOI: <https://doi.org/10.32366/2523-4269-2020-70-1-64-71>

Єремєєв Андрій Валерійович,

аспірант

(Донецький юридичний інститут МВС України,
м. Кривий Ріг)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1684-3021>

ПІЛЬГОВИЙ ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВИЙ СТАТУС В ОБМІН НА НЕЗДІЙСНЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В МІСЦІ РЕЄСТРАЦІЇ – ВИЗНАЧАЛЬНА ОЗНАКА ОФШОРНОЇ КОМПАНІЇ

У статті розглянуто здійснення господарської діяльності за межами місця реєстрації як ознаку офшорних компаній, розкрито господарсько-правову та економічну сутність зазначеної ознаки. Зроблено висновок, що саме ознака призначення компанії для здійснення господарської діяльності за межами місця реєстрації є визначальною ознакою офшорної компанії. Запропоновано поділяти всі господарські організації, зареєстровані резидентами України в офшорних зонах світу, залежно від того, чи призначені вони для здійснення господарської діяльності за межами або в межах офшорної зони (юрисдикції).

Ключові слова: офшорна компанія; офшорні юрисдикції; офшорні зони; офшорна діяльність.

Постановка проблеми. Сучасне економічне життя, світову економічну та фінансову інфраструктуру неможливо уявити без офшорної діяльності, функціонування економічних та фінансових офшорних центрів. Маючи давнє історичне підґрунтя, офшорна діяльність набрала надзвичайно широкого масштабу наприкінці XX – на початку XXI століття. Розвиток та вдосконалення ринкової економіки, зняття торговельних бар'єрів, невідпинна світова економічна й фінансова глобалізація, посилення явищ інтернаціоналізації бізнесу, що передбачає, з одного боку, розширення сфер та обсягів діяльності великих транснаціональних корпорацій, а з іншого боку, вихід на світовий ринок великої кількості підприємств середнього та малого бізнесу, призвели до становлення офшорної діяльності як невідмінної складової світової системи господарювання. Від самого проголошення незалежності України проблема офшорних компаній та необхідність ефективного господарсько-правового врегулювання їхньої діяльності стала вельми актуальною.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різні аспекти діяльності офшорних компаній розглядалися широким колом дослідників передусім у царині економічної науки та науки фінансового (і зокрема податкового) права, серед яких насамперед слід відзначити Л. П. Ануфрієву [6; 9], Д. В. Головіна [4], Р. М. Лещенко [1; 12], Б. А. Хейфец [7], О. Є. Шатілову [11], М. Л. Шелухіна [2] та ін. Однак господарсько-правовий статус офшорних компаній, характеристика офшорних компаній саме як суб'єктів господарювання залишаються недостатньо вивченими й потребують подальшого дослідження.

Метою статті є аналіз однієї з ознак офшорної компанії – нездійснення господарської діяльності в місці її реєстрації, визначення складових згаданої ознаки та її ролі в характеристиці саме офшорної компанії.

Виклад основного матеріалу. Після проголошення незалежності Україна стала на шлях розвитку ринкової економіки та поступової інтеграції у світову економіку. Від само-

го початку Україна зіткнулася з економічним явищем офшорних суб'єктів господарювання, які реєструються на території світових офшорних зон, але можуть здійснювати господарську діяльність на території України. Ще у квітні 1991 року швейцарська компанія «Riggs Walmet Group» оголосила про те, що виходить на український ринок із пропозицією про організацію компаній. Відтепер офшори для України стали звичним явищем [1, с. 8]. Створення офшорних зон зумовлено прагненням більшості держав світу залучати іноземні інвестиції до власної економіки та міжнародною конкуренцією за іноземні інвестиції. Для іноземних підприємців установлюються особливо сприятливі правові режими господарювання, що передбачають мінімальне оподаткування, максимально спрощений процес реєстрації компаній, мінімальну фінансову звітність, особливо високий рівень конфіденційності та захисту комерційної і банківської таємниці тощо. Саме для одержання пільг підприємці й реєструють господарські організації на території офшорних зон світу. Маючи пільги та гарантії, зумовлені офшорним правовим статусом, офшорні компанії мають певні конкурентні переваги порівняно з іншими компаніями, які такого правового статусу не мають. Разом із прагненням залучити іноземні інвестиції завжди має місце й намір захистити справжніх вітчизняних суб'єктів господарювання від конкуренції із суб'єктами, які реєструються іноземцями на території відповідної іноземної держави лише для одержання пільг. Тому країни, які здійснюють реєстрацію офшорних компаній, висувають обов'язкову вимогу нездійснення такими компаніями господарської діяльності в межах країни (чи території) місця реєстрації, що також охоплює і неодрержання прибутків усередині держави. Такі обмеження покликані захистити суб'єктів господарювання, що є справжніми резидентами офшорних держав від фактично іноземних компаній, які хоча й зареєстровані у відповідній офшорній юрисдикції відповідно до вимог її законодавства, але в контексті надання офшорних пільг вважаються нерезидентами, іноземцями. Іноземна ж компанія, яка має на меті провадити господарську діяльність у межах офшорної юрисдикції місця реєстрації, не отримує відповідних офшорних конкурентних переваг, передбачених офшорною зоною.

За українським законодавством, головним критерієм зарахування інвестицій до іноземних є їхнє вкладання іноземним інвестором – суб'єктом, який провадить інвестиційну діяльність на території України, а саме: суб'єктом господарювання, створеним відповідно до законодавства іншого, ніж законодавство України; фізичною особою-іноземцем, що не має постійного місця проживання на території України й не обмежена в дієздатності; іноземною державою; міжнародною урядовою та неурядовою організацією; іншим іноземним суб'єктом інвестиційної діяльності, який визнається таким відповідно до законодавства України [2, с. 82]. Аналогічно – і за законодавством більшості держав-офшорних зон. Тобто для них будь-яке українське підприємство чи приватна особа, як і підприємство чи приватна особа із третьої держави, є іноземним інвестором. Різниця полягає лише в тому, що українське законодавство сьогодні не передбачає надання пільг іноземним інвесторам, тоді як законодавство держав-офшорних зон передбачає.

Офшорні зони належать до однієї з типових форм податкових територіальних преференцій [3, с. 13]. Створення офшорної компанії означає формування такої підприємницької структури, функціонування якої дозволяє легально мінімізувати оподаткування, не порушуючи чинного законодавства [4, с. 221]. Така можливість існує як наслідок двох факторів: різних підходів країн до поняття резидентності та різних способів вилучення податків [4, с. 221]. У кінцевому підсумку цілком одних учасників міжнародного господарського обороту – держав – є залучення іноземного капіталу, а метою інших – фізичних і юридичних осіб інших держав – можливість користуватися наданими перевагами й пільгами [5, с. 154]. Спеціальний термін «податкове планування» передбачає використання всіх дозволених законодавством засобів для зменшення податкового навантаження, що може здійснюватися цілком легально. Із цього приводу наводяться слова судді Верховного суду США Дж. Сандерленда про те, що «право платників податків уникати податків... з ви-

користанням усіх дозволених законами засобів ніким не може бути оскаржено» [5, с. 154]. Водночас використання офшорних компаній порушує питання стосовно соціальної відповідальності суб'єктів господарювання, а також щодо можливості їхнього використання і в протизаконних цілях, як-от: відмивання доходів, одержаних злочинним шляхом; фінансування тероризму тощо.

Сам термін «офшор» походить від англійського слова «offshore», що перекладається як «поза берегом», «поза межами». Тому в широкому сенсі під категорію офшору підпадає будь-яка діяльність материнської компанії поза своєю країною (юрисдикцією), тобто в інших юрисдикціях (країнах) [6, с. 13]. Одночасно таке широке тлумачення не відображає всієї сутності офшорної компанії, що полягає в одержанні певного пільгового господарсько-правового статусу натомість відмови від права здійснювати господарську діяльність у межах місця реєстрації. Для одержання пільг та, відповідно, конкурентних переваг підприємці й реєструють господарські організації на території офшорних зон світу. Якщо ж компанія, що реєструється іноземним суб'єктом на території офшорної зони, має намір здійснювати господарську діяльність у межах відповідної офшорної зони, то вона не набуває офшорних пільг і переваг та не є офшорною компанією в повному сенсі цього слова.

Резиденти України можуть реєструвати на території світових офшорних зон різні господарські організації, які можуть або отримувати, або не отримувати офшорні пільги та здійснювати або не здійснювати господарську діяльність у межах офшорної зони, що є їхнім місцем реєстрації. З метою оподаткування всі ці компанії, як правило, вважаються офшорними. Однак у контексті господарського права такі компанії можуть бути поділені на дві групи: 1) власне офшорні компанії – зареєстровані резидентами України на території офшорної зони з метою одержання офшорних (податкових та ін.) пільг і призначені для здійснення господарської діяльності виключно за межами відповідної офшорної зони; 2) компанії, які хоч і зареєстровані на території офшорної зони, але для здійснення господарської діяльності в самій офшорній зоні не отримують офшорних пільг. Необхідно зазначити, що остання категорія компаній не позбавлена можливості здійснювати господарську діяльність і за межами офшорної зони (у тому числі й в Україні). Визначальним при цьому є те, що засновники компанії під час її створення не відмовилися від можливості здійснювати господарську діяльність у самій офшорній зоні. Через це вони не отримали певні економічні пільги, що могли б отримати за умови зазначеної відмови.

Відповідно до підпункту 14.1.122¹ пункту 14.1 статті 14 Податкового кодексу України, нерезиденти, що мають офшорний статус – це нерезиденти, розташовані на території офшорних зон, крім нерезидентів, які надали платнику податку виписку із правоустановчих документів, легалізовану у встановленому законодавством порядку, що свідчить про звичайний (неофшорний) статус такого нерезидента [7]. Відповідні положення не передбачають розмежування компаній, зареєстрованих в офшорних зонах світу залежно від того, чи призначені вони здійснювати господарську діяльність за межами або в межах місця реєстрації. Разом із тим компаніям надається можливість «позбутися» офшорного статусу, надавши легалізовану у встановленому порядку виписку із правоустановчих документів.

Загалом дослідженню господарсько-правового статусу офшорних компаній як суб'єктів господарювання українськими вченими не було приділено належної уваги. Серед науковців існує думка, що категорія «офшорна компанія» не може розглядатися як юридичне поняття [8, с. 51], що терміни «офшор» та «офшорна компанія» не є юридичними [4, с. 221]. Водночас можна стверджувати, що на сьогодні такий підхід не відповідає дійсності. Також існує практика законодавчого закріплення категорії «офшорна компанія», у тому числі на протилежність іншій категорії – «внутрішня компанія» («inshore company»), як це має місце на Кіпрі, у Великій Британії, Ірландії та на Британських Віргінських островах [8, с. 51]. Проте чинне законодавство України не містить легального визначення офшорної компанії та характеристики її ознак. На доктринальному рівні дефініції офшорних компаній дещо різняться. На думку М. І. Карліна, компанія, що не сплачує податки в країні ре-

естрації, вважається офшорною компанією, а та компанія, що сплачує податки за пільговими ставками, називається напівофшорною [9, с. 320]. Проте така лаконічна характеристика, що спирається лише на ознаку пільгового оподаткування, не дає можливості надати повну господарсько-правову характеристику компаніям, які можуть бути зараховані до офшорних або напівофшорних. Автори економічного словника визначають, що офшорна компанія – це компанія, зареєстрована на території, де не вимагається виплата податків із доходів, отриманих за межами цієї території [4, с. 221]. За визначенням О. Є. Шатілової, офшорна компанія – це юридична особа або організація, яка не має статусу юридичної особи, що створена відповідно до законодавства офшорної території і здійснює свою офшорну діяльність поза межами офшорної території [10, с. 9]. Головною і основною ознакою офшорної компанії О. Є. Шатілова називає заборону здійснення підприємницької діяльності на території офшорної зони, а також повне або часткове звільнення від податків за місцем реєстрації офшорної компанії [10, с. 17]. Р. М. Лещенко називає офшорною ту компанію, що має місце реєстрації в офшорній зоні, на території, де міжнародному бізнесу надаються пільги ведення господарської діяльності, що проводиться поза межами території країни, у вигляді низького рівня оподаткування (у деяких випадках – його відсутність), послаблення валютного та фінансового контролю. Попри наявність усіх пільг, головною особливістю, що відрізняє компанію з офшорним статусом від звичайної, називається місце ведення господарської діяльності: офшорна компанія має право здійснювати свою господарську діяльність виключно поза межами країни своєї реєстрації, надаючи послуги особам-нерезидентам [11, с. 93–94]. Своєю чергою А. М. Вороніна визначає офшорну компанію як компанію, що відповідає всім вимогам офшорної зони, у якій вона зареєстрована, і на підставі цього їй надаються сприятливі умови та (або) пільговий порядок оподаткування. При цьому під офшорною юрисдикцією зазначена авторка пропонує розуміти територію, де для зареєстрованих на ній суб'єктів економічної діяльності, які здійснюють свої комерційні операції та здобувають прибуток поза територією реєстрації, діють спеціальні правила, економічно більш сприятливі, ніж для компаній, зареєстрованих у загальному порядку [12, с. 9]. Відповідно до іншого визначення, офшорна компанія – це суб'єкт господарювання, що знаходиться у власності нерезидентів тієї держави, де вона зареєстрована, отримує прибуток за її межами, керується з-за кордону, не сплачує податок на прибуток (або сплачує його за мінімальними ставками) [13, с. 114–115]. Досить вичерпно юридичний зміст поняття «офшорна компанія» висловила Л. П. Ануфрієва, який, на її думку, передбачає утворення, переважно корпоративного типу, засноване в межах певних юрисдикцій, яке не має права вести виробничу, торговельну та й взагалі будь-яку господарську діяльність у межах держави заснування і тому не підлягає оподаткуванню в межах цієї території, однак є юридичною особою, інкорпорованою відповідно до законодавства цієї держави [8, с. 51]. Загалом заборона здійснення господарської діяльності на території офшорної зони з метою уникнення конкуренції з місцевими господарюючими суб'єктами є однією з особливостей офшорних територій [3, с. 6].

Як бачимо, більшість дослідників одностайні у визначенні основної ознаки офшорної компанії – нездійснення господарської діяльності в межах офшорної юрисдикції, місця реєстрації. Однак якщо наведені визначення значною мірою характеризують фактичну сторону господарської діяльності компанії, то постає необхідність підкреслити саме волевий аспект ознаки місця здійснення господарської діяльності. Офшорна компанія свідомо створюється її засновниками для здійснення господарської діяльності за межами місця її реєстрації. Обираючи вид та організаційно-правову форму майбутньої компанії, засновники мають на меті отримати передбачені законодавством офшорної зони пільги, набуті певні конкурентні переваги в господарській діяльності за межами місця реєстрації компанії.

Загалом ознака здійснення господарської діяльності за межами місця реєстрації як обов'язкова ознака офшорної компанії може бути схарактеризована через три її складові аспекти:

1) фактичний – офшорна компанія здійснює господарську діяльність за межами офшорної юрисдикції місця її реєстрації та не отримує прибутків у межах цієї юрисдикції;

2) вольовий – засновники офшорної компанії вже у процесі її створення мають намір (волю) здійснювати господарську діяльність за межами відповідної офшорної зони, де буде проведено реєстрацію компанії. Тобто, маючи намір здійснювати господарську діяльність на території певної неофшорної держави (або державного утворення), майбутні засновники вибирають офшорну зону як місце реєстрації компанії. Останнє, на їхню думку, має надати компанії статус суб'єкта господарювання на більш сприятливих умовах, ніж країна, у якій господарська діяльність буде здійснюватися. Інакше кажучи, засновники обирають місце реєстрації компанії, яке вже на стадії створення має надати відповідній компанії певні конкурентні переваги порівняно з компаніями, заснованими в місці фактичного здійснення господарської діяльності;

3) обмежувальний – територія для здійснення господарської діяльності офшорною компанією обмежена та не може охоплювати місце її реєстрації.

Якщо вольовий аспект характеризує волю засновників компанії, які не мають наміру здійснювати діяльність у місці реєстрації компанії, то обмежувальний аспект характеризує передусім волю офшорної держави, яка територіально обмежує господарську діяльність компаній, створених іноземцями, з метою захисту справжніх вітчизняних суб'єктів господарювання від конкуренції з фактично іноземними компаніями, які реєструються в офшорній зоні лише для одержання певних, передбачених її законодавством пільг. Заборона офшорним компаніям здійснювати господарську діяльність на території відповідної офшорної зони забезпечує поповнення бюджетів офшорних держав платежами від реєстрації компаній. До того ж вплив зареєстрованих компаній на економічну діяльність усередині офшорної держави відсутній. Окремі юрисдикції є офшорними не самі по собі й не для самих себе, а по відношенню до інших юрисдикцій, які не є офшорними. Офшорна діяльність завжди стосується щонайменше двох держав чи державних утворень: офшорної держави, у якій здійснено реєстрацію конкретної офшорної компанії, та однієї чи кількох неофшорних, так званих «*оншорних*» (курсив мій. – *Авт.*), держав, що приймають, на території яких фактично здійснюється господарська діяльність офшорної компанії. Звідси ж випливає можливість розглядати категорію «офшорна зона» в об'єктивному та суб'єктивному сенсі. В об'єктивному сенсі офшором може виступати практично будь-яка держава чи державне утворення, що надають певні пільги суб'єктам господарювання, які реєструються іноземцями на їхній території за умови дотримання вимоги нездійснення господарської діяльності в межах місця реєстрації. Суб'єктивно ж кожна держава встановлює власний перелік офшорних зон та юрисдикцій, приймаючи рішення про те, які юрисдикції розглядаються як офшорні, а які ні. Такі рішення приймаються з урахуванням низки економічних, політичних, правових та інших чинників і підлягають систематичному корегуванню у зв'язку зі змінами названих чинників. Якщо в переліку офшорних зон, визначеному Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23.02.2011 р. № 143-р «Про віднесення держав до переліку офшорних зон», станом на 2011-й рік налічувалося 39 держав і територій, то станом на 2019 рік – уже 41 державне утворення [14]. У переліку офшорних зон, затвердженому Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24.02.2003 р. № 77-р «Про перелік офшорних зон», на момент утрати своєї чинності (2011) названо 36 країн [15]. Інший сучасний перелік фактично офшорних юрисдикцій (хоча формально й не використовує відповідного терміна), визначений Постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2017 р. № 1045, охоплює аж 79 юрисдикцій [16]. При цьому за майже два роки існування останній список юрисдикцій двічі корегувався.

У контексті конкретних офшорних правовідносин офшорною завжди виступає тільки країна місця реєстрації офшорної компанії, тоді як держави, що приймають, навіть за об'єктивної належності до світових офшорних зон, не можуть розглядатися як офшорні, оскільки не здійснювали реєстрації компанії з наданням їй пільгового офшорного статусу.

Висновки. Здійснивши аналіз ознаки призначення компанії для здійснення господарської діяльності за межами місця реєстрації, можна дійти висновку, що наведена ознака включає 3 аспекти (фактичний, вольовий та обмежувальний) і є необхідною визначальною ознакою офшорної компанії. Цією ж ознакою зумовлюється можливість розглядати офшорні юрисдикції в об'єктивному та суб'єктивному значенні, а також той факт, що офшорний статус певної держави існує лише стосовно інших держав, які в об'єктивному сенсі не є офшорними або ж не можуть розглядатися як офшорні в контексті конкретних господарських правовідносин. Також ознака призначення компанії для здійснення господарської діяльності за межами місця реєстрації може бути підставою для поділу всіх господарських організацій, зареєстрованих резидентами України в офшорних зонах світу, на власне офшорні компанії та компанії, які зареєстровані на території офшорної зони для здійснення господарської діяльності в самій офшорній зоні, та не отримують офшорних пільг. На сьогодні у вітчизняній правовій науці відсутнє комплексне дослідження офшорних компаній як суб'єктів господарювання, їхніх ознак та господарсько-правового статусу, що зумовлює потребу подальшого проведення наукових досліджень.

Список використаних джерел

1. Лещенко Р. М. Фінансово-правове регулювання офшорних механізмів : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2015. 20 с.
2. Господарське право : навч. посібник у схемах і таблицях / за заг. ред. канд. юрид. наук, доц. М. Л. Шелухіна. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 616 с.
3. Дерев'янко Б. В. Правове регулювання інвестиційної та інноваційної діяльності : навч. посібник. Донецьк : Видавничий дім «Кальміус», 2012. 204 с.
4. Головін Д. В. Правове регулювання територіальних податкових преференцій : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Запоріжжя, 2016. 18 с.
5. Завадський Й. С., Осовська Т. В., Юшкевич О. О. Економічний словник. Київ : Кондор, 2006. 356 с.
6. Ануфриєва Л. П. Международное частное право: в 3-х т. Том 1. Общая часть. Москва : Издательство БЕК, 2002. 288 с.
7. Хейфец Б. А. Офшорные юрисдикции в глобальной и национальной экономике. Москва : ЗАО «Экономика», 2008. 335 с.
8. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/ed20190101> (дата звернення: 12.12.2019).
9. Ануфриєва Л. П. Международное частное право : в 3-х т. Том 2. Особенная часть. Москва : Издательство БЕК, 2002. 656 с.
10. Карлін М. І. Причини, проблеми та шляхи регулювання діяльності офшорів у світовій фінансовій системі. *Історія народного господарства та економічної думки України*. 2017. Вип. 50. С. 316–337.
11. Шатилова Е. Е. Правовое регулирование использования офшоров в деятельности российских предпринимателей : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03. Москва, 2007. 24 с.
12. Лещенко Р. М. Офшорні компанії: поняття та організаційно-правові форми. *Право і громадянське суспільство*. 2013. № 4. С. 93–99.
13. Воронина А. М. Место и роль офшорного бизнеса в современной мировой экономике : автореф. дис. ... канд. економ. наук : 08.00.14. Москва, 2008. 19 с.
14. Міжнародне приватне право : підручник / за ред. В. П. Жушмана, І. А. Шуміло. Харків : Право, 2012. 320 с.
15. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.02.2011 № 143-р «Про віднесення держав до переліку офшорних зон». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/143-2011-%D1%80> (дата звернення: 12.12.2019).

16. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.02.2003 № 77-р «Про перелік офшорних зон». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/77-2003-%D1%80> (дата звернення: 12.12.2019).

17. Постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2017 № 1045 «Про затвердження переліку держав (територій), які відповідають критеріям, установленим підпунктом 39.2.1.2 підпункту 39.2.1 пункту 39.2 статті 39 Податкового кодексу України, та визнання таким, що втратило чинність, розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 вересня 2015 р. № 977». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1045-2017-%D0%BF> (дата звернення: 12.12.2019).

References

1. Leshchenko, R. M. (2015). Finansovo-pravove rehuliuвання ofshornykh mekhanizmiv: avtoref. dys. na zdobuttia nauk. Stupenia kand. yuryd. Nauk : 12.00.07 [Financial and legal regulation of offshore mechanisms]. Kyiv. 20 s. [in Ukrainian].

2. Hospodarske pravo : navch. posibnyk u skhemakh i tablytsiakh; za zah. red. kand. yuryd. nauk, dots. M. L. Shelukhina [Business Law: a tutorial in diagrams and tables]. Kyiv : Tsentr navchalnoi literatury, 2006. 616 s. [in Ukrainian].

3. Derevianko, B. V. (2012). Pravove rehuliuвання investytsiinoi ta innovatsiinoi diialnosti: navch. posibnyk [Legal regulation of investment and innovation activity]. Donetsk: Vydavnychydym «Kalmius». 204 s. [in Ukrainian].

4. Holovin, D. V. (2016). Pravove rehuliuвання terytorialnykh podatkovykh preferentsii: avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. yuryd. Nauk : 12.00.07 [Legal regulation of territorial tax preferences]. Zaporizhzhia. 18 s. [in Ukrainian].

5. Zavadskiy, Y. S., Osovska, T. V., Yushkevych, O. O. (2006). Ekonomichnyi slovnyk [Economic Dictionary]. Kyiv : Kondor. 356 s. [in Ukrainian].

6. Anufrieva, L. P. (2002). Mezhdunarodnoe chastnoe pravo : v 3-h t. Tom 1. Obshchayachast' [International private law]. Moskva : Izdatel'stvo BEK. 288 s. [in Russian].

7. Hejfec, B. A. (2008). Ofshornye yurisdikcii v global'noj i nacional'noj ekonomike [Offshore jurisdictions in the global and national economies]. Moskva : ZAO «Ekonomika». 335 s. [in Russian].

8. Podatkovyi kodeks Ukrainy vid 02.12.2010 № 2755-VI [Tax Code of Ukraine]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/ed20190101> (data zvernennia: 12.12.2019). [in Ukrainian].

9. Anufrieva, L. P. (2002). Mezhdunarodnoechastnoe pravo : v 3-h t. Tom 2. Osobennayachast' [International private law]. Moskva : Izdatel'stvo BEK. 656 s. [in Russian].

10. Karlin, M. I. (2017). Prychyny, problemy ta shliakhy rehuliuвання diialnosti ofshoriv u svitovii finansovii systemi. Istoriia narodnoho hospodarstva ta ekonomichnoi dumky Ukrainy [Causes, problems and ways of regulating offshore activities in the global financial system. History of the national economy and economic thought of Ukraine]. Vyp. 50. S. 316–337. [in Ukrainian].

11. Shatilova, E. E. (2007). Pravovoe regulirovanie ispol'zovaniya ofshorov v deyatel'nosti rossijskikh predprinimatelej: avtoref. dis. na soiskanie nauch. stepenikand. yurid. Nauk : 12.00.03 [Legal regulation of the use of offshore in the activities of Russian entrepreneurs]. Moskva. 24 s. [in Russian].

12. Leshchenko, R. M. (2013). Ofshorni kompanii: poniattia ta orhanizatsiino-pravovi formy. Pravo i hromadianske suspilstvo [Offshore companies: concepts and legal forms. Law and civil society]. № 4. S. 93–99. [in Ukrainian].

13. Voronina, A. M. (2008). Mesto i rol'ofshornogo biznesa v sovremennoj mirovoj ekonomike: avtoref. dis. na soiskanie nauch. stepenikand. ekonom. Nauk : 08.00.14 [The place and role of offshore business in the modern world economy]. Moskva. 19 s. [in Russian].

14. Mizhnarodne pryvatne pravo: pidruchnyk za red. V. P. Zhushmana, I. A. Shumilo. (2012). [Private international law]. Kharkiv : Pravo. 320 s. [in Ukrainian].

15. Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 23.02.2011 № 143-r «Pro vidnesennia derzhav do pereliku ofshornykh zon» [On the classification of states in the list of offshore zones]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/143-2011-%D1%80> (data zvernennia: 12.12.2019). [in Ukrainian].

16. Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 24.02.2003 № 77-r «Pro perelik ofshornykh zon» [On the list of offshore zones]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/77-2003-%D1%80> (data zvernennia: 12.12.2019). [in Ukrainian].

17. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 27.12.2017 № 1045 «Pro zatverdzhennia pereliku derzhav (terytorii), yaki vidpovidaiut kryteriiam, ustanovlenym pidpункtom 39.2.1.2 pidpunktu 39.2.1 punktu 39.2 statiti 39 Podatkovoho kodeksu Ukrainy, ta vyznannia takym, shcho vtratilo chynnist, rozpo-

riadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 16 veresnia 2015 r. № 977» [On approval of the list of states (territories) that meet the criteria established by sub-item 39.2.1.2 of sub-item 39.2.1 of item 39.2 of the Tax Code of Ukraine, and the decree of the Cabinet of Ministers of Ukraine of September 16, 2015 № 977]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1045-2017-%D0%BF> (data zvernennia: 12.12.2019). [in Ukrainian].

Yeremeyev Andriy,
aspirant
(Donetsk Law Institute, MIA of Ukraine, Kryvyi Rih)
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1684-3021>

PREFERENTIAL ECONOMIC AND LEGAL STATUS INSTEAD OF NON-ECONOMIC ACTIVITIES AT THE PLACE OF REGISTRATION – A DETERMINING FEATURE OF AN OFFSHORE COMPANY

The article considers the basic doctrinal definitions of an offshore company, the implementation of economic activities outside the place of registration as a feature of offshore companies, reveals economic, business and legal nature of the said feature. It is concluded that the feature of appointment of the company to carry out economic activities outside the place of registration is the defining feature of an offshore company as a business entity. It is argued that this feature includes three main aspects: a factual, a volitional and a restrictive one. The factual aspect determines that the actual economic activity of an offshore company is carried out outside its place of registration. The volitional aspect assumes that already at creation of an offshore company its founders intend to carry out economic activity outside offshore zone. The restrictive aspect determines that the territory of economic activity of an offshore company is limited and cannot include the place of its registration. Additionally, the feature of carrying on business outside the place of incorporation of an offshore company is due to the possibility to consider offshore jurisdictions in an objective and subjective sense, as well as the fact that the offshore status of a certain state exists only in relation to other states that are not offshore ones in an objective sense, or can not be considered offshore states in the context of specific economic relations. The feature of appointment a company to carry out economic activities outside the place of registration may also be a basis for division of all economic organizations registered by residents of Ukraine in offshore zones of the world into offshore companies and the companies registered in offshore zones to carry out economic activities in the offshore zone and not to receive offshore benefits.

Key words: offshore company; offshore jurisdiction; offshore zone; offshore activity.

Надійшла до редколегії 10.01.2020